

6.tematický celek – počátek menzurálních systémů

6.1 Vymezení pojmu a výčet typů

- 6.1.1 Vícehlas a jeho první vývojová fáze
- 6.1.2 Modální notace
 - 6.1.2.1 Rytmické mody - modely
 - 6.1.2.2 Ligatury
 - 6.1.2.3 Nota plicata
 - 6.1.2.4 Nepravidelnosti modálního zápisu (repetitio-extensio modi-fractio modi)
 - 6.1.2.5 Coniuncturae
- 6.1.3 Notatio sine litera
 - 6.1.3.1 Notace a přepis organa
 - 6.1.3.2 Notace a přepis klauzule
- 6.1.4 Notatio cum litera
 - 6.1.4.1 Notace a přepis conductu
 - 6.1.4.2 Notace a přepis moteta
- 6.1.5 Prameny hudební
 - 6.1.5.1 Magnus liber organi de graduali et antiphonario
 - 6.1.5.2 Rukopisy knihovny vévody Augusta z Wolfenbüttelu
($W_1 = \text{Codex Helmstedt 628}$; $W_2 = \text{Codex Helmstedt 1099}$)
- 6.1.6 Prameny teoretické
 - 6.1.6.1 Johannes de Garlandia: De musica mensuralibili (Couss I, 175n)
 - 6.1.6.2 Walter Odington: De speculatione musicae (Couss I, 182n)
 - 6.1.6.3 Anonymus dle Garlandii: Discantus positio vulgaris (Couss I, 94n)
 - 6.1.6.4 Vatikánský organální traktát (De regulis organi)

6.2 Modální notace

- 6.2.1 Vymezení pojmu a výčet typů
(odlišit: *sylobická notace, notace organa dupla, motetová notace, kvadrátní notace*)
- 6.2.2 Mody a jejich identifikace
- 6.2.3 Nepravidelnosti modálního zápisu a jejich identifikace
- 6.2.4 Identifikace základních kompozičních technik notredamského vícehlasu
- 6.2.5 Zásady přepisu modální notace – demonstrace na předložené ukázce

Terminologie:

discantus, fractio modi, notatio sine litera, clausula, nota plicata, longa imperfecta, duplum, copula, brevis recta, brevis altera, triplum, repetitio, modus primus ordinis secundi, plica descens, ternaria, notace sylobická, divisio modi, ordo, conductus, plica, ligatura, konduktové moteto, ligatura plicata, quaternaria, notatio cum litera, extensio modi, discantus floridus, plica ascens, notace melismaticá, Magnus liber organi de graduali et antiphonario, Pluteus, Codex Helmstedt 628, Codex Helmstedt 1099, fractio modi, notatio sine litera, coniuncturae

Literatura:

- Appel, Willi: Die Notation der polyphonen Musik 900 – 1600, Leipzig 1962, s. 238 – 317*
Černý, Jaromír: Středověký vícehlas v českých zemích, in: MM 27-28, Praha 1975
Černý, Jaromír: K nejstarším dějinám moteta v českých zemích, in: MM 24, Praha 1971
Rybarič, Richard: Vývoj európskeho notopisu, Bratislava 1982, s. 77 – 88